

สารนิพนธ์

เรื่อง ผลกระทบจากสงครามโลกครั้งที่ 2 กรณีศึกษาผ่านแอนิเมชันเรื่อง สุสานหิ่งห้อย

โดย

นางสาว ณัฐสุกัลย์ จันทร์สว่าง
รหัสนักศึกษา 05580672

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตร์บัณฑิต

สาขาวิชาเอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2561

ลิขสิทธิ์ของคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ชื่อสารนิพนธ์	ผลกระทบจากสงครามโลกครั้งที่ 2 กรณีศึกษาผ่านแอนิเมชันเรื่อง สุสานหิ่งห้อย
ผู้เขียน	นางสาว ณัฐสุกัลยา จันทร์สว่าง
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สรรเสริญ สันติธัญวงศ์
สาขาวิชา	เอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์
ปีการศึกษา	2561

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์เรื่องผลกระทบจากสงครามโลกครั้งที่ 2 กรณีศึกษาผ่านแอนิเมชันเรื่อง สุสานหิ่งห้อย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบในด้านต่างๆ จากสงครามโลกครั้งที่ 2 ในประเทศญี่ปุ่น โดยเค้าโครงของแอนิเมชันเรื่องนี้นำมาจากนิยายอัตชีวประวัติของ อากิยุกิ โนซากะ (Akiyuki Nosaka) เรื่อง Hotaru no Haka ที่ได้ถ่ายทอดเรื่องราวที่เกิดขึ้นในชีวิตจริงผ่านตัวนิยายเรื่องนี้ โดยผู้วิจัยได้มีวิธีการค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจากบทความออนไลน์ วารสาร และหนังสือที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบจากสงครามโลกครั้งที่ 2 ที่มีผลต่อสภาพสังคมโดยรวมในขณะนั้นเป็นแนวทางในการศึกษาผ่านในภาพยนตร์เรื่องนี้

ผลการศึกษาพบว่าประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศที่มีบทบาทสำคัญในช่วงสงครามโลก จากการที่ญี่ปุ่นพ่ายแพ้สงคราม พบว่าสงครามโลกเป็นช่วงเวลาที่น่าเศร้า และได้สร้างหายนะอย่างใหญ่หลวงให้กับประเทศญี่ปุ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเหตุการณ์ระเบิดปรมาณูที่เมืองฮิโรชิมาและเมืองนางาซากิ ทำให้ญี่ปุ่นบอบช้ำ และเผชิญกับปัญหาที่รุนแรง ส่งผลกระทบในหลายด้าน ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม โดยในภาพยนตร์เรื่องนี้ได้เน้นผลกระทบของสงครามที่มีต่อครอบครัวและสวัสดิภาพของเด็กซึ่งตกเป็นเหยื่อของสงครามปรมาณูอันโหดร้าย ว่าสงครามไม่เพียงแต่ทำลายชีวิตหรือบ้านเรือน หากแต่ส่งผลกระทบต่อสำนึกทางจริยธรรมละแสดงให้เห็นอีกว่ามนุษย์ได้เรียนรู้การใช้ชีวิตให้อยู่รอดด้วยความหวัง และความช่วยเหลือจุนเจือกันในยามลำบาก

คำสำคัญ : อัตชีวประวัติ, ผลกระทบ, สงครามโลกครั้งที่ 2

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์เรื่องผลกระทบจากสงครามโลกครั้งที่ 2 กรณีศึกษาผ่านแอนิเมชันเรื่อง สุสานหิ่งห้อย เป็นส่วนหนึ่งของรายวิชา 450109 การศึกษาเอกเทศ (INDEPENDENT STUDY) ซึ่งสารนิพนธ์ฉบับนี้ สามารถสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับการกรุณาอย่างสูงจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สรรเสริญ สันติธนะวงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย ที่กรุณาให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาในทุกขั้นตอน และสละเวลาในการให้ความรู้ ตลอดจนการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี จนทำให้ งานวิจัยในครั้งนี้เสร็จสมบูรณ์ ผู้ศึกษาสำนึกในความกรุณาและขอขอบพระคุณ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณครอบครัว โดยเฉพาะคุณแม่ ผู้ซึ่งเป็นคนแนะนำแอนิเมชันเรื่อง สุสานหิ่งห้อย ให้ได้ชม ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจจนหยิบแอนิเมชันเรื่องนี้นำมาทำวิจัยต่อมา

ท้ายที่สุดนี้ขอขอบคุณเพื่อนๆ ที่คอยให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ ตลอดจนให้กำลังใจ ซึ่งเป็นแรงผลักดันให้การศึกษาวิจัยในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี อีกทั้งขอขอบคุณแหล่งข้อมูลต่างๆ ที่เปิดโอกาสให้ผู้วิจัยได้เข้าถึงเพื่อศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้เป็นอย่างดี

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า สารนิพนธ์ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจไม่มากนักน้อย หากมีข้อบกพร่องหรือข้อผิดพลาดประการใด ข้าพเจ้าก็ขออภัยไว้ ณ ที่นี้

ณัฐสุกัลย์ จันทร์สว่าง

สารบัญ

บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ข
สารบัญภาพ	ง
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	3
1.3 ขอบเขตของการศึกษา	3
1.4 วิธีดำเนินงานวิจัย	3
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4
บทที่ 3 ผลกระทบจากสงครามโลกครั้งที่ 2 ในประเทศญี่ปุ่น	8
บทที่ 4 ผลกระทบจากสงครามโลกครั้งที่ 2 ในแอนิเมชันเรื่องสุสานหิ่งห้อย	12
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย	22
บรรณานุกรม	จ
ประวัติผู้วิจัย	ฉ
แบบโอนลิขสิทธิ์ภาคินพนธ์	ช

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	ภาพยนตร์สู่สถานหึ่งห้อยที่เป็นคนแสดง Hotaru no Haka Live Action 2005	13
2	ผู้คนในเมืองวีนักระเบิดไปที่หลุมหลบภัย	13
3	แม่ของเซตะกับเซ็ตซึโกะได้รับบาดเจ็บจากระเบิด และเสียชีวิตในเวลาต่อมา	14
4	เซตะพาเซ็ตซึโกะออกไปอยู่ด้วยตัวเองในเหมืองข้างริมน้ำแห่งหนึ่ง	15
5	เซตะวิ่งสวนทางกับผู้ที่อพยพเข้าไปขโมยของในบ้าน	16
6	เซ็ตซึโกะ เสียชีวิตด้วยโรคขาดสารอาหาร	17
7	บ้านของเซตะกับเซ็ตซึโกะ ภายหลังจากโดนระเบิด	18
8	ผู้คนได้รับบาดเจ็บจากระเบิดในสงครามเป็นจำนวนมาก	19
9	เซตะกับเซ็ตซึโกะถูกป่าดำหนิในระหว่างมื้ออาหาร	20
10	เซตะถูกจับได้ว่าขโมยอาหารเลยโดนทำร้าย พร้อมทั้งจับตัวส่งตำรวจ	21

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ

ในปัจจุบันที่โลกกลายเป็นยุคสังคมโลกยุคโลกาภิวัตน์เช่นนี้คงจะปฏิเสธไม่ได้ว่าสื่อออนไลน์ได้เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันเรามากขึ้น รวมถึงสื่อแอนิเมชันที่เป็นหนึ่งในโฆษณาชวนเชื่อที่เข้าถึงผู้ชมได้ทุกเพศทุกวัยโดยเฉพาะเด็กได้ง่าย เต็มไปด้วยความสนุกสนานสร้างความประทับใจหากแต่ว่าเนื้อหาบางส่วนก็อาจจะมึนงงที่ซ่อนไว้ ทำให้ออกจากจะสร้างความบันเทิงแล้วยังเป็นเครื่องมือที่ใช้ถ่ายทอดแง่คิดต่างๆ โดยเฉพาะแอนิเมชันแนวต่อต้านสงครามที่สามารถกระตุ้นอารมณ์ของผู้ชมได้เป็นอย่างดี สื่อแอนิเมชันในช่วงสงครามโลกจึงเป็นการสะท้อนเรื่องราวในประวัติศาสตร์ ถือว่าเป็นการบันทึกความทรงจำในรูปแบบหนึ่งที่มีวิธีการน่าสนใจและน่าติดตาม (นิจจิง พันระพจน์ หน้า 13, 16-17)

ภาพยนตร์แอนิเมชัน ”สุสานหิ่งห้อย” (Grave of the Fireflies)” เป็นภาพยนตร์แอนิเมชันที่สะท้อนภาพสงครามได้อย่างชัดเจนและเป็นที่ยึดจำของคนทั่วโลก มีความยาว 88 นาที ออกฉายเมื่อ ค.ศ. 1988 กำกับโดย อิซึโอะ ทะกะฮะตะ เป็นภาพยนตร์แอนิเมชันเรื่องที่สองของสตูดิโอจิบลิ ซึ่งเป็นสตูดิโอภาพยนตร์แอนิเมชันที่มีชื่อเสียงของประเทศญี่ปุ่น ภาพยนตร์แอนิเมชันของสตูดิโอจิบลิได้เพิ่มไปด้วยจินตนาการ เข้าถึงอารมณ์และได้รับเสียงชื่นชมมากมายจนได้รับการยกย่องในระดับสากล นักวิจารณ์บางคนถึงกับยกให้เป็นภาพยนตร์ต่อต้านสงครามที่ทรงพลังและจับอารมณ์ของมนุษย์ได้ลึกซึ้งที่สุดเรื่องหนึ่งที่เดียว โดยแอนิเมชันเรื่องสุสานหิ่งห้อยนี้เป็นเรื่องของของเซตะ และเซ็ตซึโกะ สองพี่น้องที่ต้องหลบภัยในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 โดยลำพัง แนนอนเขาไม่รู้ว่าพ่อที่เป็นทหารออกไปรบมีชะตากรรมเช่นไร ขณะที่ผู้เป็นแม่ต้องเสียชีวิตเมื่อครั้งมีระเบิดจากเครื่องบินกราดทิ้งมายังบริเวณหมู่บ้านของพวกเขา ชะตาชีวิตในภาวะสงครามที่ก่อให้เกิดคนต้องแย่งชิงและเห็นแก่ตัวทำให้สองพี่น้องไม่อาจอยู่ร่วมชายคาเดียวกับป่าแท้ๆ ของตัวเองได้ ซึ่งสุดท้ายเรื่องราวดำเนินมากระทั่งเซ็ตซึโกะ พี่น้องต้องจากโลกอันโหดร้ายนี้ไปด้วยโรคขาดสารอาหาร (นพวรรณ สิริเวชกุล สุสานหิ่งห้อย : 1 ธ.ค. 2552)

ภาพยนตร์แอนิเมชัน ”สุสานหิ่งห้อย” (Grave of the Fireflies)” นำเค้าโครงเรื่องมาจากนิยายอัตชีวประวัติของอากิยุกิ โนซากะ (Akiyuki Nosaka) เรื่อง Hotaru no Haka ซึ่งเขาได้ถ่ายทอดเรื่องราวที่เกิดขึ้นในชีวิตจริงของเขาผ่านตัวอักษรในนิยายเรื่องนี้ อากิยุกิ โนซากะ เกิดเมื่อวันที่ 10 ตุลาคม ปี 1930 ในเมือง Kamakura, kanagawa เขาเป็นลูกชายของผู้ช่วยผู้ว่าการเมือง niigata อากิยุกิเติบโตมาพร้อมๆ กับน้องสาวที่ถูกเลี้ยงดูในเมืองโกเบ และสุสานหิ่งห้อยเรื่องนี้ถูกเขียนขึ้นจากประสบการณ์ตรงของเขามีสชีวิตอยู่ในช่วงก่อน ระหว่าง และหลังจากมีการทิ้งระเบิดในเมืองโกเบ เมื่อปี 1945 น้องสาวของเขาคนหนึ่งเสียชีวิตจากความป่วยไข้ ขณะที่พ่อบุญธรรมที่เลี้ยงดูเขาในช่วงเวลานั้นเสียชีวิตเมื่อตอนระเบิดลงที่โกเบ เขาเหลือน้องสาวอีกคนหนึ่งที่สุดท้ายก็ต้องมาจบชีวิตลงด้วยโรคขาดสารอาหารในเมือง fukui (จิตติมน นवलสนิท : มองสันติภาพผ่านกระดาษและแผ่นฟิล์ม)

โดยทั่วไปสื่อสำหรับเยาวชนอย่างแอนิเมชันจะไม่เสนอภาพหรือเนื้อหารุนแรงซึ่งเป็นเรื่องละเอียดอ่อนและ กระแทบความรู้สึกได้ง่ายแต่แอนิเมชันที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับสงครามโลกครั้งที่ 2 นี้กลับมีลักษณะแตกต่างจากหลักทั่วไปของการเสนอสื่อสำหรับเยาวชน กล่าวคือเป็นการเสนอภาพและเนื้อหาที่โหดร้ายและสะเทือนอารมณ์แก่เด็ก โดยสื่อสำหรับเยาวชนที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับสงครามโลกครั้งที่ 2 นั้นมีอยู่เป็นจำนวนมากทั้งในญี่ปุ่นและต่างประเทศสะท้อนให้เห็นว่ามีนักเขียนหรือ ผู้ประพันธ์หลายคนที่สื่อสารเรื่องสงครามผ่านสื่อสำหรับเยาวชน และยังแสดงให้เห็นว่าผู้ประพันธ์พยายามที่จะเสนอเรื่องของเด็กญี่ปุ่นที่ได้รับผลกระทบจากสงครามให้กับคนรุ่นใหม่รับรู้ ทำให้ภาพยนตร์แอนิเมชันไม่เพียงแต่ให้ความบันเทิงอย่างเดียวแต่ช่วยให้เด็กได้เรียนรู้ประวัติศาสตร์ในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 ด้วยความเข้าใจ เพราะเด็กรุ่นหลังไม่อาจเรียนรู้เรื่องสงครามโลกครั้งที่ 2 ซึ่งเป็นประวัติศาสตร์ครั้งสำคัญที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในหลายๆ ด้านจากคนรุ่นปู่ย่าได้ตลอดไป สื่อจึงมีบทบาทหล่อหลอมรากเหง้าแห่งอดีตและประวัติศาสตร์ของมนุษย์

จากที่กล่าวมากรณีศึกษาแอนิเมชันของประเทศญี่ปุ่นจึงเป็นการสะท้อนเรื่องราวเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ในช่วงสงครามที่น่าสนใจและหลากหลายแง่มุม เนื่องจากประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศที่มีบทบาทสำคัญในช่วงสงครามโลกและเป็นประเทศที่มีประวัติศาสตร์ยาวนานทางด้านแอนิเมชัน ผู้วิจัยจึงขอยกตัวอย่างผลงานจากแอนิเมชันสุสานหิ่งห้อย (Grave of the Fireflies) ที่ถ่ายทอดเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับสงครามโลกครั้งที่ 2 ในประเทศญี่ปุ่นออกมาได้อย่างชัดเจนเพื่อมาวิเคราะห์เป็นกรณีศึกษา

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาของสงครามโลกครั้งที่ 2 ในประเทศญี่ปุ่น
2. เพื่อศึกษาผลกระทบในด้านต่างๆ จากสงครามโลกครั้งที่ 2 ในประเทศญี่ปุ่นผ่านแอนิเมชันเรื่อง สุสานหิ่งห้อย

1.3 ขอบเขตของการศึกษา

ศึกษาเรื่องราวและผลกระทบต่างๆ ที่เกิดขึ้นจริงในประเทศญี่ปุ่นช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 ทั้งทางตรงและทางอ้อมผ่านแอนิเมชันเรื่องสุสานหิ่งห้อย ที่ดัดแปลงมาจากนิยายกึ่งอัตชีวประวัติของ อากิยุกิ โนซากะ ที่เคยสูญเสียน้องสาวไปในช่วงสงครามด้วยโรคขาดสารอาหาร

1.4 วิธีดำเนินงานวิจัย

1. ชมแอนิเมชันสุสานหิ่งห้อยรวมถึงศึกษาอัตชีวประวัติของผู้เขียนที่นำมาสร้างแอนิเมชันเรื่องนี้แล้วกำหนดหัวข้อหรือประเด็นที่ต้องการศึกษา
2. รวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ทั้งสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อออนไลน์เกี่ยวกับเรื่องที่วิจัย
3. ศึกษาข้อมูลที่ได้มาที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบในด้านต่างๆ เช่น ด้านการเมือง เศรษฐกิจและ สังคมแล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มาตามประเด็นที่ต้องการศึกษา
4. รวบรวมข้อมูลและสรุปในรูปแบบงานวิจัย

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงประวัติความเป็นมาของสงครามโลกครั้งที่ 2 ในประเทศญี่ปุ่น
2. ทำให้ทราบถึงผลกระทบของสงครามโลกครั้งที่ 2 ด้านต่างๆ ในประเทศญี่ปุ่นผ่านแอนิเมชันเรื่องสุสานหิ่งห้อย

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่อง ”ผลกระทบจากสงครามโลกครั้งที่ 2 กรณีศึกษาผ่านแอนิเมชันเรื่อง สุสานหิ่งห้อย” ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ประกอบการค้นคว้า ซึ่งนำเสนอตามลำดับดังต่อไปนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวกับบทบาทของสื่อแอนิเมชันกับสงครามโลกครั้งที่ 2
2. เอกสารที่เกี่ยวกับประวัติของสงครามโลกครั้งที่ 2

1.เอกสารที่เกี่ยวกับบทบาทของสื่อแอนิเมชันกับสงครามโลกครั้งที่ 2

นิจจิง พันระพจน์ ได้เขียนคอลัมน์ลงในวารสารสถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ (นิจจิง พันระพจน์ หน้า13,16-17) โดยมีเนื้อหากล่าวถึง สงครามโลกครั้งที่ 2 ค.ศ.1939-1945 ว่าตรงกับยุคแอนิเมชันที่ประกอบด้วยเสียงและสี ก่อนยุคการ์ตูนโทรทัศน์จะเข้ามามีบทบาทสำคัญในช่วงปี 1949 และยุคคอมพิวเตอร์แอนิเมชันในปี ค.ศ. 1982 จนถึงปัจจุบัน แอนิเมชันเป็นสื่อที่ใช้สร้างเรื่องราวที่ต่างจากการชมภาพยนตร์แบบคนแสดงจริงๆ เพราะมีความยืดหยุ่นมากกว่า มีความหลากหลายของแนวความคิดและเทคนิค แอนิเมเตอร์ สามารถสร้างตัวละครในรูปแบบที่ผิดไปจากธรรมชาติมากเท่าไรก็ได้ หรือการคิดตัวละครจากสัตว์ต่างๆ นำมาทำให้เกิดการเคลื่อนไหว การจำลองสถานการณ์จริงที่ดูน่าสนใจกว่าการถ่ายทำแบบปกติ อีกทั้งยังสามารถสร้างภาพเคลื่อนไหวในแบบเหนือจริงในแบบที่ตัวแสดงทำไม่ได้ ถือว่าเป็นเสน่ห์ของงานแอนิเมชันที่มักถูกนำมาใช้ประกอบกับเทคนิคต่างๆ สื่อสารเรื่องราวออกมาในแต่ละยุคสมัย

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าในระยะหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ปรากฏว่าอุตสาหกรรมภาพยนตร์และแอนิเมชันมีแนวโน้มไปในเรื่องของชาตินิยมเป็นสำคัญเนื่องจากยังอยู่ในสภาวะหลังสงครามจึงนิยมสร้างเรื่องราวที่มีเนื้อหาในการดึงเอาความเป็นตัวตนและความเป็น

อันหนึ่งอันเดียวกันของแต่ละประเทศ แต่ทว่าหลังจาก ค.ศ.1965 เป็นต้นมาก็ได้เปลี่ยนแนวไป เป็นสากลนิยมมากขึ้น ทั้งนี้ไม่เพียงแต่ต้องการจัดจำหน่ายเผยแพร่ไปทั่วโลกเท่านั้น หากแต่ใน ด้านการผลิตก็มีลักษณะเป็นสากลมากขึ้น สิ่งเหล่านี้เป็นการทำลายกำแพงแห่งเชื้อชาติและ วัฒนธรรมที่เคยเป็นเครื่องกีดขวางอยู่แต่เดิมในทศวรรษ 1980 และ 1990 กลุ่มผู้ชมภาพยนตร์ มีอายุน้อยลงเรื่อยๆ ลักษณะของภาพยนตร์ส่วนใหญ่ในสองทศวรรษนี้มีพัฒนาขึ้นอย่างมากใน ด้านเทคนิคพิเศษต่างๆ ในภาพยนตร์ประเภทนิยายวิทยาศาสตร์และแฟนตาซี หรือแม้จะเป็น ภาพยนตร์ผจญภัยลักษณะที่สมจริงมีเหตุผลถูกลดลงเป็นด้านรอง โดยมุ่งเน้นให้ความ สนุกสนานตื่นเต้นตามจินตนาการของผู้สร้างที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ชมส่วนใหญ่ จึง ไม่มีภาพยนตร์แอนิเมชันที่สร้างมาเพื่อใช้เป็นโฆษณาชวนเชื่อเหมือนเช่นในอดีตอีกแล้ว แอนิเมชันได้กลายเป็นความบันเทิงทั้งในโรงภาพยนตร์ และโทรทัศน์ แต่ก็ยังมีบางเรื่องที่ยัง สอดแทรกเรื่องราวและความเชื่อเกี่ยวกับสงครามได้อย่างน่าสนใจ

2.เอกสารที่เกี่ยวข้องประวัติของสงครามโลกครั้งที่ 2

กรชนก ใจกว้าง ได้เขียนบทความเรื่อง “สงครามโลกครั้งที่สอง - World War II” โดยมีเนื้อหากล่าวถึงสงครามโลกครั้งที่ 2 (อังกฤษ: World War II หรือ Second World War มัก ย่อเป็น WWII หรือ WW2) ว่าเป็นสงครามทั่วโลกกินเวลาตั้งแต่ปี 1939 ถึง 1945 ประเทศ ส่วนใหญ่ในโลกมีส่วนเกี่ยวข้อง รวมทั้งรัฐมหาอำนาจทั้งหมด แบ่งเป็นพันธมิตรทางทหารคู่ สงครามสองฝ่าย คือ ฝ่ายสัมพันธมิตรและฝ่ายอักษะ เป็นสงครามที่กว้างขวางที่สุดใน ประวัติศาสตร์ มีทหารกว่า 100 ล้านนายจากกว่า 30 ประเทศเข้าร่วมโดยตรง สงครามนี้มี ลักษณะเป็น "สงครามเบ็ดเสร็จ" คือ ประเทศผู้ร่วมสงครามหลักทุ่มขีดความสามารถทาง เศรษฐกิจ อุตสาหกรรมและวิทยาศาสตร์ทั้งหมดเพื่อความพยายามของสงคราม โดยลบเส้น แบ่งระหว่างทรัพยากรของพลเรือนและทหาร ประเมินกันว่าสงครามมีมูลค่าราว 1 ล้านล้าน ดอลลาร์สหรัฐประเมินกันว่ามีผู้เสียชีวิตระหว่าง 50 ถึง 85 ล้านคน ด้วยประการทั้งปวง สงครามโลกครั้งที่ 2 จึงนับว่าเป็นสงครามขนาดใหญ่ที่สุด ใช้เงินทุนมากที่สุด และมีผู้เสียชีวิต สูงสุดในประวัติศาสตร์มนุษยชาติ

จักรวรรดิญี่ปุ่นซึ่งมีเป้าหมายครอบงำทวีปเอเชียและแปซิฟิกและทำสงครามกับจีนมา ตั้งแต่ปี 1937 แล้ว แต่โดยทั่วไปถือว่าสงครามโลกครั้งที่ 2 เริ่มตั้งแต่การบุกครองโปแลนด์ของ

เยอรมนีในวันที่ 1 กันยายน 1939 นำไปสู่การประกาศสงครามต่อเยอรมนีของประเทศฝรั่งเศส และสหราชอาณาจักร ตั้งแต่ปลายปี 1939 ถึงต้นปี 1941 ในการทัพและสนธิสัญญาต่างๆ ประเทศเยอรมนีพิชิตหรือควบคุมยุโรปภาคพื้นทวีปได้ส่วนใหญ่ และตั้งพันธมิตรอักษะกับ อิตาลีและญี่ปุ่น ภายใต้สนธิสัญญาโมโลตอฟ-ริบเบนทรอพ เมื่อเดือนสิงหาคม 1939 เยอรมนี และสหภาพโซเวียตแบ่งและผนวกดินแดนประเทศเพื่อนบ้านยุโรปของตน ได้แก่ โปแลนด์ ฟินแลนด์ โรมาเนียและ รัฐบอลติก สงครามดำเนินต่อส่วนใหญ่ระหว่างชาติฝ่ายอักษะยุโรป และแนวร่วมสหราชอาณาจักรและเครือจักรภพบริติช โดยมีการทัพอย่างการทัพแอฟริกาเหนือและแอฟริกาตะวันออก ยุทธการที่บริเตนซึ่งเป็นการสู้รบทางอากาศ การทัพทิ้งระเบิด เดอะบลิทซ์ การทัพบอลข่าน ตลอดจนยุทธการที่แอตแลนติกที่ยืดเยื้อ ในเดือนมิถุนายน 1941 ชาติอักษะยุโรปบุกครองสหภาพโซเวียต เปิดฉากเขตสงครามภาคพื้นดินที่ใหญ่ที่สุดในประวัติศาสตร์ ซึ่งทำให้กำลังทหารสำคัญของฝ่ายอักษะตกอยู่ในสงครามบั่นทอนกำลัง ในเดือนธันวาคม 1941 ญี่ปุ่นโจมตีสหรัฐอเมริกาและอาณานิคมยุโรปในมหาสมุทรแปซิฟิก และพิชิตมหาสมุทรแปซิฟิกตะวันตกส่วนมากได้อย่างรวดเร็ว

การรุกของฝ่ายอักษะยุติลงในปี 1942 หลังญี่ปุ่นพ่ายแพ้ในยุทธนาวีที่มิดเวย์ใกล้กับ ฮาวายที่สำคัญ และเยอรมนีพ่ายแพ้ในแอฟริกาเหนือและจากนั้นที่สตาลินกราดในสหภาพโซเวียต ในปี 1943 จากความพ่ายแพ้ของเยอรมนีตติๆ กันที่เคิลก์ในยุโรปตะวันออก การบุกครอง อิตาลีของฝ่ายสัมพันธมิตรซึ่งนำไปให้อิตาลียอมจำนน จนถึงชัยของฝ่ายสัมพันธมิตรในมหาสมุทรแปซิฟิก ฝ่ายอักษะเสียการริเริ่มและต้องล่าถอยทางยุทธศาสตร์ในทุกแนวรบ ในปี 1944 ฝ่ายสัมพันธมิตรบุกครองฝรั่งเศสในการยึดครองของเยอรมนี ขณะเดียวกันกับที่สหภาพโซเวียตยึดดินแดนที่เสียไปทั้งหมดคืนและบุกครองเยอรมนีและพันธมิตร ระหว่างปี 1944 และ 1945 ญี่ปุ่นพ่ายแพ้สำคัญในทวีปเอเชียในภาคกลางและภาคใต้ของจีนและพม่า ขณะที่ฝ่ายสัมพันธมิตรก่อความเสียหายต่อกองทัพเรือญี่ปุ่นและยึดหมู่เกาะแปซิฟิกตะวันตกที่สำคัญ

สงครามในยุโรปยุติลงหลังกองทัพแดงยึดกรุงเบอร์ลินได้ และการยอมจำนนอย่างไม่มีเงื่อนไขของเยอรมนีเมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 1945 แม้จะถูกโดดเดี่ยวและตกอยู่ในสภาพเสียเปรียบอย่างยิ่ง ญี่ปุ่นยังปฏิเสธที่จะยอมจำนน กระทั่งมีการทิ้งระเบิดนิวเคลียร์สองลูกถล่มญี่ปุ่น และการบุกครองแมนจูเรีย จึงได้นำไปสู่การยอมจำนนอย่างเป็นทางการของญี่ปุ่นเมื่อวันที่ 2 กันยายน 1945

สงครามยุติลงด้วยชัยชนะของฝ่ายสัมพันธมิตร ผลของสงครามได้เปลี่ยนแปลงการวางแนวทางการเมืองและโครงสร้างสังคมของโลก สหประชาชาติถูกสถาปนาขึ้น เพื่อส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศและเพื่อป้องกันความขัดแย้งในอนาคต สหรัฐอเมริกากับสหภาพโซเวียตก้าวเป็นมหาอำนาจของโลกอันเป็นคู่แข่งกัน นำไปสู่ความขัดแย้งบนเวทีแห่งสงครามเย็น ซึ่งได้ดำเนินต่อมาอีก 46 ปีหลังสงคราม ขณะเดียวกัน การยอมรับหลักการการกำหนดการปกครองด้วยตนเอง เร่งให้เกิดการเคลื่อนไหวเพื่อเรียกร้องเอกราชในทวีปเอเชียและทวีปแอฟริกา พร้อมๆ กับที่หลายประเทศได้มุ่งหน้าฟื้นฟูเศรษฐกิจซึ่งอุตสาหกรรมได้รับความเสียหายระหว่างสงคราม และบูรณาการทางการเมืองได้เกิดขึ้นทั่วโลกในความพยายามที่จะรักษาเสถียรภาพความสัมพันธ์หลังสงคราม

สุรพงษ์ บุณนาค (2546:45) เขียนหนังสือ “สงครามโลกครั้งที่ 2 ยุทธการพลิกโลก” กล่าวถึงเนื้อหาเกี่ยวกับการเกิดสงครามว่าเมื่อสงครามโลกครั้งที่ 1 ที่ดำเนินมายาวนานถึง 4 ปี สงบลง โดยเยอรมนีได้ลงนามในสนธิสัญญาแวร์ซายส์ ในวันที่ 28 กรกฎาคม ค.ศ.1919 แต่สันติภาพไม่คงทนอีก 20 ปีต่อมาก็เกิดสงครามโลกครั้งที่ 2 ขึ้น เป็นความขัดแย้งทางทหารระดับโลกตั้งแต่ ค.ศ. 1939 ถึง 1945 สงครามโลกครั้งที่ 2 อุบัติขึ้นโดยมีสาเหตุมาจากการที่เยอรมนีซึ่งเป็นประเทศที่พ่ายแพ้ในสงครามโลก ครั้งแรกมีความประสงค์ที่จะแก้แค้นทุกประเทศที่เคยย่ำยีตนไม่ว่าจะเป็นสหรัฐอเมริกา อังกฤษ ฝรั่งเศส และกองทัพจักรวรรดิของตนคืนมา โดยเยอรมนีได้ชักชวนประเทศมหาอำนาจอีก 2 ชาติให้เข้าร่วมกับฝ่ายตนด้วย นั่นก็คืออิตาลีและญี่ปุ่น รวมกันเรียกว่าฝ่ายอักษะ ซึ่งสงครามครั้งนี้ได้สร้างความเสียหายแก่โลกนี้อย่างมาก บทสรุปของสงครามครั้งนี้ก็คือ ฝ่ายอักษะได้รับความพ่ายแพ้ให้แก่ฝ่ายพันธมิตร ได้แก่อังกฤษ ฝรั่งเศส ต่อมาจึงมีจีน สหรัฐอเมริกาและสหภาพโซเวียต

หนึ่งในฝ่ายอักษะคือจักรวรรดิญี่ปุ่นซึ่งกำลังทำสงครามกับจีนมาตั้งแต่ ค.ศ. 1937 ด้วยปรารถนาจะยึดครองเอเชียทั้งหมดจึงฉวยโอกาสโจมตีเพิร์ลฮาร์เบอร์และสังหารภูมิลานหลายประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และขยายดินแดนออกไปอย่างกว้างขวางและรวดเร็ว ญี่ปุ่นเกิดความอึกเหิมในชัยชนะและแพร่ขยายอำนาจไปทำสงครามกับประเทศต่างๆ ไปทั่วจนนำมาซึ่งความเสียหายใหญ่หลวงแก่ชาวญี่ปุ่น ทั้งชีวิตมนุษย์และทรัพยากร ซึ่งต่อมาญี่ปุ่นแพ้สงครามจากการถูกทิ้งระเบิดนิวเคลียร์ ใน ค.ศ.1945

บทที่ 3

ผลกระทบของสงครามโลกครั้งที่ 2 ในประเทศญี่ปุ่น

ประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศที่มีบทบาทสำคัญในช่วงสงครามโลก จากการที่ญี่ปุ่นพ่ายแพ้สงครามโลกครั้งที่สองและตกอยู่ภายใต้การปกครองของสหรัฐอเมริกา พบว่าสงครามโลกเป็นช่วงเวลาที่เราร้ายทำลายทุกอย่างและได้สร้างหายนะอย่างใหญ่หลวงให้กับประเทศญี่ปุ่น ทำให้ญี่ปุ่นบอบช้ำและเผชิญกับปัญหาที่รุนแรง ส่งผลกระทบในหลายด้าน ดังนี้

ด้านการเมือง

ในช่วงก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 ญี่ปุ่นได้เสริมสร้างอำนาจทางการเมืองให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น หลังจากญี่ปุ่นถูกบีบบังคับให้เปิดประเทศจากสหรัฐอเมริกา จนท้ายที่สุดญี่ปุ่นก็ได้เริ่มเปิดฉากสงครามในแถบเอเชียแปซิฟิก ในวันที่ 7 ธันวาคม 1941 ด้วยการโจมตีฐานทัพเรือสหรัฐอเมริกาที่อ่าวเพิร์ล และการตราทัพเข้ามายังเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ญี่ปุ่นสามารถยึดครองประเทศต่างๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้ทั้งหมด แต่แล้วกองทัพจักรวรรดิญี่ปุ่นอันเกรียงไกรก็มีอันต้องพ่ายแพ้ไปอย่างเสียไม่ได้หลังจากต้องเผชิญหน้ากับระเบิดปรมาณูของสหรัฐอเมริกา ซึ่งถูกทิ้งที่เมืองฮิโรชิมาและนางาซากิ

ทำให้ญี่ปุ่นจำต้องยอมแพ้อย่างไม่มีเงื่อนไขในวันที่ 15 สิงหาคม ปีเดียวกัน มีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองโดยเฉพาะการร่างรัฐธรรมนูญของประเทศขึ้นเสร็จในปี 1947 ในขณะที่ยังต้องอยู่ภายใต้การดูแลของฝ่ายสัมพันธมิตรที่ตั้งกองกำลังดูแล และสร้างประเทศญี่ปุ่นโดยมีการแบ่งอำนาจทางการเมือง คือ บริหาร ตุลาการ และรัฐธรรมนูญ ซึ่งรัฐธรรมนูญประเทศญี่ปุ่นจะให้ความสำคัญอย่างมากต่อการกระจายอำนาจการปกครอง (มาตราที่ 1) และยังมีนโยบายหลักในการละเลิกการเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับปัญหาทางการเมือง การทหารของประเทศอื่นๆ และทางฝ่ายสัมพันธมิตรซึ่งนำโดยสหรัฐอเมริกาได้ส่งพลเอก

ดักลาส แมกอาร์เธอร์เข้ามาควบคุม อีกทั้งญี่ปุ่นยังต้องสูญเสียสิ่งสำคัญสิ่งหนึ่งอันเป็นองค์ประกอบที่ขาดมิได้ของการดำรงไว้ซึ่งอำนาจอธิปไตยของประเทศ นั่นคือ “กำลังทหาร” ซึ่งเป็นหนึ่งในผลพวงจากการพ่ายแพ้ในสงครามนั้นด้วย กองกำลังต่างๆ ถูกสลายและปลดอาวุธ และยังถูกสั่งห้ามไม่ให้ทำการส่งสมกำลังทางทหารโดยเด็ดขาด โดยให้เหลือไว้ได้แค่เพียงพอต่อการป้องกันตนเอง ซึ่งนั่นทำให้ญี่ปุ่นสามารถคงอำนาจทางการทหารไว้ได้แค่ในรูปแบบของกองกำลังป้องกันตนเอง (JSDF: Japan Self-Defense Forces) หรือที่คนญี่ปุ่นโดยทั่วไปเรียกกันว่า Jieitai (自衛隊) หรือเรียกสั้นๆ ว่า SDF และมีขอบเขตการใช้กำลังเพียงแค่ว่าตามรัฐธรรมนูญมาตรา 9 ซึ่งถูกร่างขึ้นโดยสหรัฐอเมริการะบุไว้ ว่าห้ามญี่ปุ่นใช้กำลังทหารเข้าตัดสินข้อพิพาท ห้ามญี่ปุ่นเข้าสู่สงคราม ทำให้ทหารญี่ปุ่นหลังสงครามโลกครั้งที่สองไม่เคยยิงปืนแม้แต่นัดเดียว ยกเว้นการซ้อมยิง อีกทั้งการซ้อมรบของทหารญี่ปุ่นก็ทำกันบนเครื่องบินพิวเตอร์ ทั้งนี้ สหรัฐอเมริกาจะเป็นผู้ให้ความคุ้มครองความปลอดภัยแก่ญี่ปุ่นเอง หรือนัยหนึ่งก็คือ ญี่ปุ่นอยู่ภายใต้ “ร่มเงานิวกเคลียร์” ของสหรัฐอเมริกา และด้วยข้อจำกัดของกฎหมายและไม่จำเป็นต้องใช้กำลังทหารเข้าไปในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทใดๆ ทำให้หน้าที่ของ SDF จึงมุ่งเน้นไปที่การป้องกันประเทศ และการช่วยเหลือและบรรเทาสาธารณภัยเป็นส่วนใหญ่ นับว่าเกิดผลดีต่อญี่ปุ่นไม่น้อยเพราะไม่ต้องการจัดสรรงบประมาณด้านการทหาร เงินทุกเยนถูกนำไปใช้ในการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจจนญี่ปุ่นก้าวขึ้นสู่มหาอำนาจทางเศรษฐกิจของโลกที่ยอมรับกันทั่วไปเช่นเดียวกับเยอรมนีซึ่งเป็นประเทศผู้แพ้สงคราม แต่พัฒนารุดหน้าเกินประเทศผู้ชนะสงครามด้วยซ้ำ

หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 มีการกระจายอำนาจทางการปกครอง จะถูกดำเนินการในลักษณะรัฐบาลกลาง ซึ่งเป็นผู้มีหน้าที่กำหนดนโยบายหลักและจัดสรรงบประมาณ และรัฐบาลท้องถิ่นผู้ดำเนินการตามนโยบายหลักของประเทศและของท้องถิ่นตนเอง มีการจัดตั้งองค์การสหประชาชาติ ทำให้มนุษยชาติมีแนวทางในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ โดยมีองค์การสหประชาชาติเป็นผู้สนับสนุน มีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยเหลือมนุษย์และรักษาสันติภาพของโลก เพื่อให้มนุษย์อยู่ร่วมกันโดยสันติ องค์การสหประชาชาติมีบทบาทหลายประการ เช่น การธำรงรักษาสันติภาพ ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างนานาชาติในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

ด้านเศรษฐกิจ

ในช่วงระหว่างสงครามได้เกิดกลุ่มทางธุรกิจ ไชบัทซุ (Zaibatsu) เป็นกลุ่มครอบครัวที่ทำการควบคุมบริษัทผูกขาดทั้งหลายในกิจการเศรษฐกิจที่สำคัญ มีอำนาจเพิ่มมากขึ้นและได้ขยายธุรกิจของตนออกไปสู่อุตสาหกรรมทุกแขนง ฉะนั้นเมื่อทหารเริ่มขึ้นมามีอำนาจก็เป็นธรรมดาที่จะต้องหันมามองไชบัทซุ เพื่อให้เข้าหามาบรรลุจุดประสงค์ โดยการเสริมสร้างกำลังทางอาวุธ และเมื่อมีสงครามแปซิฟิกเกิดขึ้นปี 1941 สงครามขึ้น ระบบเศรษฐกิจทุกส่วนของญี่ปุ่นถูกควบคุมและใช้ประโยชน์ไปเพื่อการสงครามทั้งสิ้น

ทำให้ในสงครามโลกครั้งที่ 2 ประเทศญี่ปุ่นต้องเสียค่าใช้จ่ายไปเป็นจำนวนมากเพื่อการฝึก การบำรุงขวัญทหาร และเพื่อการผลิตอาวุธที่มีศักยภาพสูงและทันสมัย ก่อให้เกิดผลลบทางด้านเศรษฐกิจอย่างมาก อีกทั้งสงครามก็ทำให้เกิดความเสียหายทางเศรษฐกิจเนื่องจากสูญเสียทรัพยากรธรรมชาติ ได้แก่ ผลผลิตทางการเกษตร โรงงานและสินค้าอุตสาหกรรม ประสบกับความอดอยากเพราะภาคเกษตรเกือบทั้งหมดได้พังทลายลง ประชาชนจำนวนมากได้อพยพกลับสู่ชนบทและยอมทำทุกอย่างเพื่อให้ได้มาซื้อข้าวบริโภค เป็นช่วงเวลาแห่งการพัฒนาเชิงเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว

หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ช่วงปี 1960 ประเทศญี่ปุ่นมีอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจมากกว่าร้อยละ 10 โดยปัจจัยสำคัญ คือ รัฐบาลมีการสร้างเขตเศรษฐกิจชายฝั่งทะเล (Pacific Belt Zone) และเป็นเจ้าภาพในการจัดงานมหกรรมระดับโลกมากมาย อีกทั้งภาคเอกชนยังพยายามพัฒนานวัตกรรมต่างๆ ตลอดเวลา และภาคประชาชนมีระเบียบวินัยในการใช้เงินและออมทรัพย์สูง แต่อย่างไรก็ตามประเทศก็จำเป็นต้องเผชิญกับปัญหาการเสื่อมโทรมของ เรื่องสิ่งแวดล้อมและโรคภัยไข้เจ็บต่างๆ จากอุตสาหกรรมหนัก เช่น หีดหอบ อีไดอิต

กล่าวได้ว่านับตั้งแต่ญี่ปุ่นตกอยู่ภายใต้การยึดครองของสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่นได้วางเป้าหมายในการฟื้นฟูเศรษฐกิจเป็นประเด็นสำคัญอันดับ 1 และในเวลาเพียงไม่กี่ศตวรรษญี่ปุ่นก็สร้าง “ความมหัศจรรย์ทางเศรษฐกิจของญี่ปุ่นหลังสงคราม” (Japanese post-war economic miracle) ให้ปรากฏได้อย่างรวดเร็วจนในต้นทศวรรษ 1970 ได้ก้าวสู่การเป็นมหาอำนาจทางเศรษฐกิจอันดับที่ 2 โลกรองจากสหรัฐอเมริกา โดยใช้เวลาในการพัฒนาเศรษฐกิจเพียง 3 ทศวรรษเท่านั้น

ด้านสังคม

สหรัฐอเมริกาได้นำระเบิดปรมาณูมาทิ้งที่เมืองฮิโรชิมา และนางาซากิ ประเทศญี่ปุ่น เพื่อเป็นการยุติสงคราม และแสดงแสนยานุภาพทางอาวุธปรมาณูให้ประเทศต่างๆ ได้รับรู้ ซึ่งผลกระทบจากการทิ้งปรมาณูในครั้งนี้ทำให้ชาวญี่ปุ่นผู้ที่เป็นพลเรือนเสียชีวิตและบาดเจ็บเป็นจำนวนมาก บ้านเมืองถูกทำลาย และมีผู้ทนทุกข์ทรมานทั้งกายและใจจากการบาดเจ็บและจากการได้รับรังสีปรมาณูซึ่งยังคงมีชีวิตต่อมาถึงปัจจุบัน เกิดการพลัดพรากในครอบครัว เกิดความอดอยากหิวโหย ความเจ็บป่วยทั้งร่างกายและจิตใจ ความเสียหายจากการทิ้งระเบิดปรมาณูในครั้งนี้เป็นบทเรียนที่เตือนให้มนุษยชาติกลัวสงครามและใฝ่หาสันติภาพ

อนึ่ง สงครามโลกครั้งที่นี้ยังส่งผลกระทบต่อจริยธรรมและศีลธรรมของผู้คนในสังคมอย่างมาก เนื่องจากการมีการประหัตประหารกันอย่างโหดร้ายทารุณ และการใช้อาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างรุนแรงต่อมนุษยชาติ

บทที่ 4

ผลกระทบจากสงครามโลกครั้งที่ 2 ในแอนิเมชันเรื่องสุสานหิ่งห้อย

ภาพยนตร์แอนิเมชันเรื่อง "สุสานหิ่งห้อย" (Grave of the Fireflies) เป็นภาพยนตร์แอนิเมชันที่สะท้อนภาพสงครามได้อย่างชัดเจนและเป็นที่ยึดจำของคนทั่วโลก ถ่ายทอดเหตุการณ์ในสงครามโลกครั้งที่ 2 ที่เป็นช่วงเวลาที่เลวร้ายทำลายทุกสิ่งทุกอย่าง เป็นหายนะของมวลมนุษยชาติ เป็นเหตุการณ์ที่ไม่มีใครอยากให้เกิดขึ้น โดยเรื่องราวในภาพยนตร์แอนิเมชันสุสานหิ่งห้อยจึงเข้าถึงผู้ชมได้ทุกเพศทุกวัยโดยเฉพาะเด็กได้ง่าย เต็มไปด้วยความสนุกสนานสร้างความประทับใจ กระตุ้นอารมณ์ แม้เนื้อหาบางส่วนจะมีนัยที่ซ่อนไว้ เช่น ความโหดร้าย ความรุนแรง ความเจ็บปวด และความสิ้นหวังที่ทำให้รู้สึกหดหู่ ซึ่งนำเสนอได้อย่างน่าสนใจและหลากหลายแง่มุม ทั้งหมดนี้ปรากฏเป็นโครงเรื่องของภาพยนตร์แอนิเมชันเรื่องนี้ ซึ่งเป็นสาระสำคัญที่ทำให้ภาพยนตร์แอนิเมชันเรื่องนี้ได้รับความสนใจเป็นอย่างมาก แต่หากพิจารณาประเด็นเรื่องผลกระทบต่างๆ ที่เกิดขึ้นผ่านแอนิเมชันเรื่องนี้แล้ว นอกจากผลกระทบทางตรงต่อประเทศแล้วจะเห็นได้ว่ามีผลกระทบที่เกิดขึ้นกับผู้คนที่ประสบภัยในประเด็นต่างๆ เผยแง่มุมมืดมนของมนุษย์ที่ต้องเอาตัวรอดในช่วงเวลาหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต

ภาพยนตร์การ์ตูนแอนิเมชันลำดับที่ 2 จากสตูดิโอจิบลิที่เป็นที่รู้จักและเรียกน้ำตามาจากทุกคนทั่วโลกแล้วตั้งแต่ปี 1988 ดัดแปลงมาจากหนังสืออัตชีวประวัติของ อะกิยุกิ โนซากะ ผู้สูญเสียน้องสาวตัวน้อย ด้วยสาเหตุจากการขาดอาหารระหว่างสงคราม โดยเป็นการเปรียบเทียบถึงชีวิตของเด็กที่ประสบภัยสงครามเหมือนเช่นหิ่งห้อยที่รอวันดับแสงลง ผลงานการกำกับโดย อิซะโอะ ทะกะฮะตะ ที่จะทำให้ทุกคนมองเห็นความหดหู่ในสงครามชัดมากยิ่งขึ้น ผ่านสองพี่น้อง เซตะและเซ็ตซึโกะ ซึ่งเคยถูกนำไปสร้างเป็นภาพยนตร์คนแสดงมาแล้ว

ภาพที่ 1 ภาพยนตร์สุสานหิ่งห้อยที่เป็นคนแสดง Hotaru no Haka Live Action 2005

เรื่องราวของ Grave of the Fireflies เริ่มต้นขึ้นด้วยเสียงบรรยายของ เซตะ ที่บ่งบอกให้รู้ว่าตนเองและ เซ็ตสึโกะ น้องสาวได้จากโลกนี้ไปแล้ว พร้อมกับภาพร่างที่ใกล้ตายของเซตะ นอนอยู่บนพื้นของขบวนรถโดยสารรถไฟ โดยที่ไม่มีใครสนใจจะให้ความช่วยเหลือ หลังจากนั้น Grave of the Fireflies ก็ตัดภาพย้อนกลับไปในปี 1945 ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของเรื่องราวทั้งหมด ปี 1945 เป็นช่วงใกล้สิ้นสุดของสงครามโลกครั้งที่ 2 ประเทศญี่ปุ่นถูกฝ่ายสัมพันธมิตรระดมทิ้งระเบิดอย่างหนัก ภาพแรกที่เราได้เห็นก็คือเมืองที่เซตะอาศัยอยู่กำลังถูกโจมตีทางอากาศที่บ้าน

ภาพที่ 2 ผู้คนในเมืองวิ่งหนีระเบิดไปที่หลุมหลบภัย

แม่บอกเซตะให้รีบพาเซตลีโกะหนีออกไปก่อน ส่วนตัวเองจะตามไปสมทบทีหลัง แม่เซตะจะเป็นห่วงแม่แต่ก็รีบอุ้มเซตลีโกะขึ้นหลังออกจากบ้านไป หลังจากเหตุการณ์ทิ้งระเบิดสิ้นสุดลง เซตะก็พบว่าเมืองทั้งเมืองรวมไปถึงบ้านที่เขาอาศัยอยู่ ถูกระเบิดทำลายไปหมดสิ้น เหลือเพียงซากหักพังที่เกิดจากไฟสงคราม ระหว่างทางที่เซตะเดินไปมีแต่ภาพผู้คนที่บาดเจ็บล้มตายน่าเวทนา และเมื่อไปถึงจุดนัดพบ เซตะก็รู้ว่าข่าวร้ายว่าแม่ได้รับบาดเจ็บสาหัสจากแรงระเบิด และหลังจากนั้นอีกเพียงไม่นานแม่ของเซตะก็จากไปอย่างไม่มีวันหวนกลับ

ภาพที่ 3 แม่ของเซตะกับเซตลีโกะได้รับบาดเจ็บจากระเบิด และเสียชีวิตในเวลาต่อมา

เซตะจึงตัดสินใจพาเซตลีโกะไปอาศัยอยู่กับป้า ที่อยู่ต่างเมืองโดยโกหกเซตลีโกะว่าแม่ได้รับบาดเจ็บเพียงเล็กน้อย และกำลังพักรักษาตัวอยู่ที่โรงพยาบาล ในครั้งแรกที่เจอ ป้าต้อนรับเซตะและเซตลีโกะเป็นอย่างดี แต่เมื่อรู้ข่าวการเสียชีวิตของแม่ และรู้ว่าไม่สามารถติดต่อกับพ่อของเซตะ ซึ่งเป็นนายทหารของกองทัพเรือได้ ทำให้ที่ป้ามีต่อเซตะและเซตลีโกะก็เริ่มเปลี่ยนไป ยิ่งเวลาผ่านไปทั้งคู่ยิ่งกลายเป็นตัวภาระในสายตาของป้ามากขึ้นเรื่อยๆ วันหนึ่งป้าหว่านล้อมเซตะ ให้นำชุดกิโมโนซึ่งเป็นสมบัติมีค่าของแม่ที่ยังเหลืออยู่เพียงชิ้นเดียวไปแลกเป็นข้าวสาร แม่เซตลีโกะจะไม่ยินยอม แต่สุดท้ายเซตะก็ทำตามที่ป้าต้องการ แต่เมื่อได้ข้าวกลับ

มาแล้ว ป้ากลับแบ่งข้าวสารที่ได้จากการแลกชุดกิโมโนให้เซตะเพียงนิดเดียวนอกจากนั้นป้ายังแสดงการเอาเปรียบเซตะและเซ็ตสึโกะด้วยการให้ทั้งคู่กินแต่ข้าวต้ม ส่วนลุงและลูกสาวของป้า นั้นกลับได้กินข้าวสวย สูดท้ายหลังจากที่ต้องทนกับคำพูดถากถางและการเอาเปรียบของป้าอยู่นาน เซตะจึงตัดสินใจพาเซ็ตสึโกะย้ายจากบ้านป้า ออกไปอยู่ด้วยตัวเอง เซตะพาเซ็ตสึโกะไปอาศัยอยู่ในหลุมหลบภัยร้างริมน้ำแห่งหนึ่ง ด้วยเงินและเครื่องใช้ที่ติดตัวมาเพียงเล็กน้อย ทำให้ชีวิตของทั้งคู่ดำเนินไปด้วยความยากลำบาก

ภาพที่ 4 เซตะพาเซ็ตสึโกะออกไปอยู่ด้วยตัวเองในเหมืองข่างริมน้ำแห่งหนึ่ง

เซตะต้องออกไปหาเศษผักและของป่าเล็กๆ น้อยๆ ที่พอกินได้เป็นอาหาร ในบางครั้งเมื่อไม่มีทางเลือกจริงๆ เซตะก็จำเป็นต้องไปขโมยผักในไร่ของชาวบ้านเพื่อประทังชีวิตให้อยู่รอดต่อไป แม้จิตใจจะเป็นสุขเพราะไม่ต้องทนกับคำพูดเสียดสี แต่ความยากลำบากที่เพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ทำให้เซ็ตสึโกะเริ่มล้มป่วยลง เมื่อไม่มีอาหารกิน เซตะจึงจำเป็นต้องดำรงชีวิตด้วยการเป็นขโมยและ บ่อยครั้งในยามที่เครื่องบินข้าศึกบินมาทิ้งระเบิด ผู้คนต่างพากันอพยพหนีตาย แต่เซตะกลับต้องวิ่งสวนกลับเข้าไปในเมือง เพื่อไปค้นสิ่งของมีค่าต่างๆ ที่พอจะนำไปขายเป็นเงินได้

ภาพที่ 5 เซตะวิ่งสวนทางกับผู้ที่อพยพเข้าไปขโมยของในบ้าน

วันหนึ่งเมื่อเซตะกลับมาถึงที่พัก เขาเห็นเซตลีโกะนอนล้มอยู่ที่พื้นด้วยสีหน้าไม่ดีนัก ด้วยความเป็นห่วง เซตะรีบพาเซตลีโกะไปหาหมอ คำตอบที่ได้รับก็คือเซตลีโกะป่วยเป็นโรคขาดสารอาหาร หากต้องการให้หายก็จำเป็นจะต้องให้เซตลีโกะได้กินของดีๆ ที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย สุดท้าย เซตะตัดสินใจถอนเงินก้อนสุดท้ายจากธนาคารออกมา เพื่อจะนำไปซื้ออาหารดีๆ ให้เซตลีโกะกิน แต่ระหว่างที่อยู่ในธนาคาร เซตะก็ได้รับรู้ข่าวร้าย ว่าขณะนี้ประเทศญี่ปุ่นได้ประกาศยอมแพ้สงคราม และทหารมากมายที่เข้าร่วมรบก็ได้จบชีวิตของตัวเองลงเช่นกัน เมื่อได้ยินดังนั้น เซตะก็รู้ว่าความหวังที่เขาและเซตลีโกะจะได้พบกับพ่ออีกครั้งคงจะไม่มีเหลืออยู่แล้ว เซตะเดินกลับที่พักด้วยความเศร้า เมื่อไปถึงที่พัก อาการป่วยของเซตลีโกะเลวร้ายลง สุดท้ายอาหารดีๆ ที่เซตะซื้อมาหวังจะให้เซตลีโกะได้กินก็ไม่สามารถช่วยอะไรได้ เซตะต้องสูญเสียเซตลีโกะ น้องสาวอันเป็นที่รักไปอีกคน หลังจากที่ได้สูญเสียแม่ พ่อ และคนอื่นๆ ที่สำคัญในชีวิตมากมายไปแล้วก่อนหน้านี้

ภาพที่ 6 เซ็ตสึโกะ เสียชีวิตด้วยโรคขาดสารอาหาร

เรื่องราวของ Grave of the Fireflies จบลงด้วยภาพของเซตะที่บรรจงอุ้มร่างที่ไร้วิญญาณของเซ็ตสึโกะบรรจุลงในโลงเล็กๆ หลังจากนั้นถ่านไม้ก็ถูกจุดขึ้นด้วยมือของเซตะ เขา นั่งมองไปที่กองไฟซึ่งลุกแดงจนกระทั่งไฟมอดดับลง เป็นพิธีศพแบบง่ายๆ ที่เซตะสามารถทำให้เซ็ตสึโกะได้เป็นครั้งสุดท้ายในฐานะของพี่ชาย เสียงบรรยายสุดท้ายของ Grave of the Fireflies และภาพของเซตะกับเซ็ตสึโกะที่ถูกอุ้มด้วยสีแดง ซึ่งนั่งอยู่ท่ามกลางฝูงหิ่งห้อย อันเป็นสัญลักษณ์แทนชีวิตที่ดับสูญไป ถูกใช้เพื่อเชื่อมต่อกับฉากเริ่มต้นของเรื่อง เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงความเลวร้ายของสงคราม ที่พรากเอาทุกสิ่งทุกอย่างอันเป็นที่รักแม้แต่กระทั่งชีวิตไปอย่างไม่ไยดี

จากที่ได้กล่าวมาจะเห็นได้ว่าแอนิเมชันสุสานหิ่งห้อยนั้นไม่ได้ถูกนำเสนอแต่เพียงภาพ ความรุนแรงของการทำสงครามเท่านั้น หากยังถูกนำเสนอชะตากรรมของตัวละครทั้งสอง คือ เซตะ และ เซ็ตสึโกะ ที่ต้องพลัดพรากจากบุคคลอันเป็นที่รัก อีกทั้งยังถูกคนใกล้ตัวปฏิบัติอย่างไร้หัวใจ ทั้งๆ ที่เป็นญาติ ซึ่งก็คือป้า ซึ่งทั้งหมดล้วนแล้วแต่เป็นผลมาจากสงครามทั้งสิ้น แสดงให้เห็นถึงผลกระทบที่แท้จริงจากสงครามทั้งทางตรงและทางอ้อม ดังนี้

ผลกระทบทางตรง

สิ่งที่ภาพยนตร์เรื่องนี้แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนคือภาพของผลที่เกิดจากความขัดแย้ง ซึ่งในลักษณะเช่นนี้เป็นผลที่เกิดจากความขัดแย้งทางตรง คือเป็นการทำห้ำหั่นกัน ตาต่อตา ฟันต่อฟัน เป็นรูปแบบของสงคราม ทำให้ผู้คนต้องพบเจอกับความเจ็บปวดและสูญเสียอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ไม่ว่าจะเป็นการสูญเสียทรัพย์สิน หรือสูญเสียบุคคลในครอบครัวไป

1. ความเสียหายทางทรัพย์สิน

เมื่อเกิดสงคราม เมืองโกเบที่เซตะและเซ็ตซีโกะอาศัยอยู่ ถูกโจมตีทางอากาศและมีการทิ้งระเบิดลงในเมือง ทำให้ผู้คนแตกตื่น วิ่งหนีตายกันออกจากบ้านไปยังที่ปลอดภัย บางต้องทิ้งทรัพย์สินมีค่าเพื่อเอาชีวิตรอด บางเก็บข้าวของออกมาด้วยเท่าที่จะทำได้ แสดงให้เห็นว่าผู้คนที่ต้องเผชิญหน้ากับสงครามล้วนสูญเสียทรัพย์สิน ไม่เพียงแต่ที่อยู่อาศัยเท่านั้นที่ถูกทำลาย

ภาพที่ 7 บ้านของเซตะกับเซ็ตซีโกะ ภายหลังจากโดนระเบิด

ฉากที่เซตะกลับมาเอาของที่ขุดหลุมฝังไว้ที่บ้านของตัวเองก่อนที่จะมีการทิ้งระเบิด หลังจากเหตุการณ์ทิ้งระเบิดสิ้นสุดลง แสดงให้เห็นถึงความรุนแรงที่เกิดขึ้น เซตะก็พบว่าเมืองทั้งเมืองรวมถึงบ้านที่เขาอาศัยอยู่ ถูกระเบิดทำลายไปหมดสิ้น เหลือเพียงซากหักพังที่เกิดจากไฟสงครามจนแทบไม่เหลือเค้าโครงเดิม

2. ผู้คนได้รับบาดเจ็บ และเสียชีวิต

ผู้คนที่ตายจากระเบิดไปที่หลุมหลบภัย ระหว่างทางที่วิ่งหนีนั้น มีผู้ได้รับบาดเจ็บจากแรงระเบิด และล้มตายเป็นจำนวนมาก เนื่องจากหลบหนีออกไปไม่ทัน ทำให้โดนไฟไหม้ และซากหักพังของบ้านเรือนที่ล้มทับลงมา

ภาพที่ 8 ผู้คนได้รับบาดเจ็บจากระเบิดในสงครามเป็นจำนวนมาก

ฉากที่เซตะพาเซ็ตซีโกะหนีระเบิดไปรวมตัวกับคนอื่นๆ ที่จุดนัดหมาย ภายหลังจากการทิ้งระเบิดจบลง เซตะก็ได้รู้ข่าวว่าแม่ได้รับบาดเจ็บสาหัสจากแรงระเบิดก็รีบเข้าไปเยี่ยม จะเห็นได้ว่าตลอดทางมีผู้คนมากมายได้รับบาดเจ็บนอนรอคอยความช่วยเหลือจำนวนมาก มีทหารและชาวบ้านออกมาช่วยเหลือผู้ที่ได้รับบาดเจ็บ ตามหาครอบครัวที่พลัดพรากกัน และเก็บศพผู้ที่เสียชีวิตได้ซากอาคารที่ถูกทำลาย บางรายก็ถูกไฟครอกจนไหม้เกรียมไม่สามารถระบุตัวตนได้ว่าเป็นใคร

ผลกระทบทางอ้อม

นอกจากความขัดแย้งที่ทำให้เกิดผลกระทบทางตรงคือความเสียหายต่างๆ แล้ว ก็ยังมีความขัดแย้งทางอ้อมในเชิงโครงสร้าง เช่น การทำตัวแล้งน้ำใจของญาติ การไม่เห็นอกเห็นใจผู้อื่น การที่คนเราเพิกเฉยต่อการที่จะช่วยเหลือผู้ที่เดือดร้อน การเอาชีวิตรอดของมนุษย์ในยามคับขัน เป็นต้น ซึ่งความรุนแรงเชิงโครงสร้างเหล่านี้อาจเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดความรุนแรงทางตรงขึ้นได้เช่นเดียวกัน

1. การไม่มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

เมื่อเกิดสงคราม ทำให้ผู้คนที่ได้รับผลกระทบไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ตามปกติ จึงต้องใช้ชีวิตโดยพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ช่วยเหลือจุนเจือกัน แสดงให้เห็นว่าในเหตุการณ์เช่นนี้ความมีน้ำ และความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นเป็นสิ่งสำคัญ โดยเฉพาะด้านอาหาร และที่พัก ซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นที่สุดในสถานการณ์คับขันเช่นนี้ เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ต่อไปได้

ภาพที่ 9 เซตะกับเซ็ตซีโกะถูกป่าดำหนีในระหว่างมื้ออาหาร

ภายหลังจากที่แม่ของเซตะและเซ็ตซีโกะเสียชีวิต ทำให้สองพี่น้องต้องมาอาศัยอยู่กับป่าที่เป็นที่พึ่งสุดท้าย แต่เมื่ออาศัยอยู่ได้ไม่นานพฤติกรรมของป่าก็เปลี่ยนไป เมื่อแรกก็ดูแลเซตะและน้องสาวเป็นอย่างดี แต่พอพบว่าทั้งคู่ไม่เหลือใครก็มีพฤติกรรมที่แล้งน้ำใจ เริ่มไม่มีความเห็นอกเห็นใจ พุดจาถากถาง และเห็นแก่ตัวมากขึ้น เนื่องจากกลัวว่าจะมีหลานมาเป็นภาระให้กับตนเองมากขึ้นทุกๆ ที่เป็นญาติกันแท้ๆ

2. เหยยธาตุแท้ของมนุษย์ในยามลำบาก

ในเวลาที่ยากลำบากเช่นนี้โดยสัญชาตญาณของมนุษย์แล้ว ย่อมต้องดิ้นรนหาหนทางในการเอาชีวิตรอด ไม่ว่าจะด้วยวิธีไหนก็ตามแต่ เนื่องจากไม่มีทางเลือกใดๆ สถานการณ์ต่างๆ ได้บีบบังคับให้ทำในสิ่งที่ไม่ดีเพื่อให้ดำรงชีวิตรอดอยู่ได้ เช่นเดียวกับเซตะที่ต้องทำทุกอย่างเพื่อหาทางอยู่รอดและดูแลน้องสาวให้ได้

ภาพที่ 10 เซตะถูกจับได้ว่าขโมยอาหารเลยโดนทำร้าย พร้อมทั้งจับตัวส่งตำรวจ

เซตะจึงได้ทำทุกวิถีทางเพื่อเอาชีวิตรอด ไม่ว่าจะเป็นการลักขโมยของในบ้านผู้คนที่อพยพหนีตาย ตอนที่เครื่องบินข้าศึกบินมาทิ้งระเบิดแล้วนำไปขายเป็นเงินไปซื้อข้าวมาประทังชีวิต นอกจากนั้นแล้วความหิวโหยยังทำให้เซตะและน้องสาวต้องแอบเข้าไปขโมยกินผลผลิตในไร่จนเซตะถูกจับส่งตำรวจ โดยมีเซตซีโกะร้องให้วิ่งตามไปเห็นว่าพี่กำลังถูกทำร้ายแต่ก็ไม่สามารถช่วยอะไรพี่ชายได้ นับว่าเป็นฉากที่สะท้อนอารมณ์และทำให้รู้สึกสงสารเซตะกับเซตซีโกะจับใจ แสดงให้เห็นถึงทั้งความรักของสองพี่น้อง และความยากลำบากของทั้งคู่จนรู้สึกหดหู่เป็นอย่างมาก

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย

ประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศที่มีบทบาทสำคัญในช่วงสงครามโลก จากการที่ญี่ปุ่นพ่ายแพ้สงครามโลกครั้งที่สองและตกอยู่ภายใต้การปกครองของสหรัฐอเมริกา พบว่าสงครามโลกเป็นช่วงเวลาที่เราร้ายทำลายทุกสิ่งทุกอย่างและได้สร้างหายนะอย่างใหญ่หลวงให้กับประเทศญี่ปุ่น ทำให้ญี่ปุ่นบอบช้ำและเผชิญกับปัญหาที่รุนแรง ส่งผลกระทบในหลายด้าน ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม แสดงให้เห็นอีกว่ามนุษย์ได้เรียนรู้การใช้ชีวิตให้อยู่รอดอย่างมีความหวังและ ความช่วยเหลือจุนเจือกันในยามลำบาก จากการรับชมแอนิเมชันเรื่อง สุสานหิ่งห้อย Grave of the Fireflies ที่บอกเล่าถึงด้านมืดของสงครามผ่านชะตากรรมอันเลวร้ายของสองพี่น้อง ‘เซตะ’ น้องสาว ‘เซ็ตซึโกะ’ ที่ต้องเผชิญชีวิตและจบชีวิตเพราะผลกระทบจากสงครามอย่างโดดเดี่ยว ทำให้เห็นถึงมุมมืดหม่นของมนุษย์ที่ต้องเอาตัวรอดในช่วงเวลาหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต และผลกระทบที่แท้จริงที่ซุกซ่อนอยู่ท่ามกลางซากปรักหักพังของสงคราม คือจิตใจอันแหลกสลายยิ่งกว่าของประชาชนบริสุทธิ์ที่ต่างก็ต้องเผชิญชะตากรรมที่ตัวเองไม่ได้ก่อขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ สามารถสรุปผลกระทบเป็นประเด็นได้ดังนี้

1.ผลกระทบทางตรง จะเห็นได้ว่าสิ่งที่แอนิเมชันเรื่องนี้แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนคือภาพของผลที่เกิดจากความขัดแย้ง ซึ่งในลักษณะเช่นนี้เป็นผลที่เกิดจากความขัดแย้งทางตรง คือเป็นการทำหั่นกัน ตาต่อตา ฟันต่อฟัน เป็นรูปแบบของสงคราม ทำให้ผู้คนต้องพบกับความเจ็บปวดและสูญเสียอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ไม่ว่าจะเป็นการสูญเสียทรัพย์สิน หรือสูญเสียบุคคลอันเป็นที่รักและครอบครัวไป

2.ผลกระทบทางอ้อม จะเห็นได้ว่านอกจากความขัดแย้งที่ทำให้เกิดผลกระทบทางตรงคือความเสียหายต่างๆ แล้ว ก็ยังมีความขัดแย้งทางอ้อมในเชิงโครงสร้าง เช่น การทำตัวแล้งน้ำใจของญาติ การไม่เห็นอกเห็นใจผู้อื่น การที่คนเราเพิกเฉยต่อการที่จะช่วยเหลือผู้ที่เดือดร้อน การเอาชีวิตรอดของมนุษย์ในยามคับขัน เป็นต้น ซึ่งความรุนแรงเชิงโครงสร้างเหล่านี้อาจเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดความรุนแรงทางตรงขึ้นได้เช่นเดียวกัน

บรรณานุกรม

หนังสือและเอกสารตีพิมพ์

- Isao Takahata *Grave of the Fireflies* [DVD] 2005
- นิจจัง พันธะพจน์ / NITJUNG PANTAPOJ *วารสารสถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ* บทบาทของสื่อแอนิเมชันในช่วงสงครามและหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 : กรณีศึกษาสหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่น THE ROLE OF ANIMATION MEDIA DURING AND AFTER THE SECOND WORLD WAR : CASE STUDY IN UNITED STATES AND JAPAN มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- พวงทิพย์ เกียรติสกุล *ญี่ปุ่นกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ค.ศ.1945-1975* / พวงทิพย์ เกียรติสกุล.
- สุรพงษ์ บุณนาค (2546) *สงครามโลกครั้งที่ 2 ยุทธการพลิกโลก* หน้า 45 กรุงเทพฯ: สารคดี

ข้อมูลจากเว็บไซต์

- ILYSM [นามแฝง] TO ALL THE MOVIES I'VE WATCHED BEFORE / Movie Review "Grave Of The Fireflies" : 7th April 2017 5:05 pm เข้าถึงเมื่อ 1 มีนาคม 2561 เข้าถึงได้จาก <https://minimore.com/b/qk0a2/14>
- กรชนก ใจกว้าง *สงครามโลกครั้งที่สอง - World War II* : 14 ก.ย. 2560 20:15 เข้าถึงเมื่อ 1 มกราคม 2562 เข้าถึงได้จาก <https://sites.google.com/a/kanarat.ac.th/kr-chnk/bthkhvam>
- จิตติมน นวลสนธิ *มองสันติภาพผ่านกระดาษและแผ่นฟิล์ม* เข้าถึงเมื่อ 1 มีนาคม 2561 เข้าถึงได้จาก <https://manpeacesummer2555.wordpress.com/2013/04/28/grave-of-the-fireflies/>
- นพวรรณ สิริเวชกุล *สุสานหิ่งห้อย* : 1 ธ.ค. 2552 12:11 เข้าถึงเมื่อ 1 มีนาคม 2561 เข้าถึงได้จาก <https://mgronline.com/drama/detail/9520000145915>

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางสาว ณัฐสุกัลย์ จันทร์สว่าง
วันเกิด	7 สิงหาคม พ.ศ. 2540
ที่อยู่	50/502 ซ.61/1 ถ.บางไผ่ฯ ต.บางคูวัด อ.บางบัวทอง จ.นนทบุรี 11110
ประวัติการศึกษา	จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนมัธยมวัดดุสิตาราม กรุงเทพฯ กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี คณะอักษรศาสตร์ สาขาเอเชียศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม

แบบโอนลิขสิทธิ์ภาคนิพนธ์

เอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ข้าพเจ้า	นางสาว ณัฐสุกัลย์ จันทร์สว่าง
นักศึกษาชั้นปีที่ 4	วิชาเอกเอเชียศึกษา วิชาโทภาษาญี่ปุ่น
ชื่อสารนิพนธ์	ผลกระทบจากสงครามโลกครั้งที่ 2 กรณีศึกษาผ่านแอนิเมชัน เรื่อง สุสานหิ่งห้อย
ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สรรเสริญ สันติธัญะวงศ์
ที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้	50/502 ซ.61/1 ถ.บางไผ่ ต.บางคูรัด อ.บางบัวทอง จ.นนทบุรี 11110
หมายเลขโทรศัพท์	085-1421574

ลิขสิทธิ์ของภาคนิพนธ์อันเป็นผลมาจากการศึกษาเล่าเรียนซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรระดับปริญญาบัณฑิต ข้าพเจ้ายินดีโอนลิขสิทธิ์ตามมาตรา 17 วรรค 2 แห่งราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 เป็นของคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยมีกำหนดตลอดอายุการคุ้มครองสิทธิ

ลงนามผู้โอน

(.....)

ลงนามผู้รับโอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....